

РЕЗОЛЮЦІЯ

засідання Круглого столу «Медіація, як один із ефективних засобів розв'язання фіскальних спорів та побудови партнерських стосунків між владою та бізнесом»

24 січня 2017 року

Учасники Круглого столу, організованого ТПП України, Київською ТПП, Українським Центром медіації при Києво-Могилянській Бізнес Школі, ГО «Національна асоціація медіаторів України» й проведеного в межах партнерського проекту між Асоціацією торгово-промислових палат Німеччини (DINK), ТПП України та 4-ма регіональними торгово-промисловими палатами (Києва, Одеси, Чернігова та Донецька)

визнаючи, що:

- реформа судової та виконавчої влади, погіршення умов доступу до правосуддя спонукають і бізнес і владу до пошуку менш затратних, проте більш ефективних способів управління конфліктами;
- медіація, як один з альтернативних способів врегулювання спорів (АВС), набула останнім часом значної популярності у багатьох країнах світу, де успішно застосовується, у тому числі у фіскальних спорах;
- ідея медіації активно підтримується й українською владою, про що свідчать факти включення питань її законодавчого врегулювання до планів роботи Уряду;
- процес медіації може допомогти сторонам отримати більш глибоке розуміння потреб та інтересів один одного, так що вони можуть шукати рішення, яке враховує ці потреби і інтереси, наскільки це можливо;
- розвиток медіації та інших методів АВС у стосунках з державою не можливий без нормативно-правового врегулювання цієї сфери;

враховуючи, що:

- Планом пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2016 р. № 418-р, передбачено запровадження протягом III кварталу 2016 р. процедури медіації під час розгляду скарг платників податків у Державній фіскальній службі України;
- пунктами 9, 10 Плану дій щодо імплементації кращих практик якісного та ефективного регулювання, відображених Групою Світового банку у методології рейтингу «Ведення бізнесу», затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2015 р. № 1406-р із змінами, внесеними розпорядженням КМ № 926-р від 23 листопада 2016 р.,

Міністерству юстиції України доручено супроводження у Верховній Раді України проекту Закону України "Про медіацію" (реєстраційний номер 3665) з метою запровадження медіації в

Україні з наданням можливості часткової сплати судового збору в разі недосягнення компромісу до звернення до суду для вирішення спору, а також проведення протягом I кварталу 2017 р. публічного обговорення питання розширення можливостей для альтернативного врегулювання спорів за участю широкого кола представників громадських організацій, незалежних експертів, науковців, інших провідних фахівців та представників бізнес-середовища;

- пошук можливої моделі медіації у цій сфері в Україні, огляд загальних підходів та проблем потребує фахової дискусії із залученням широкого кола зацікавлених осіб: державних органів, професійної спільноти медіаторів, науковців й, насамперед, потенційних споживачів майбутньої послуги – українського бізнесу,

ВИСЛОВИЛИ:

- загальне схвалення необхідності впровадження медіації у фіскальній сфері України, яка сприятиме побудові партнерських відносин між державою і бізнесом, прозорому прийняттю рішень у фіскальній сфері, профілактиці корупції, полегшенню доступу до правосуддя, а також прискоренню надходження коштів до державного бюджету;

- впевненість, що для запровадження уніфікованих підходів, а також захисту прав і створення обов'язків для учасників процесу медіації, необхідно прийняти нормативно-правовий акт щодо регулювання медіації у фіскальній сфері;

- побажання ініціювання пошуку ресурсів, які могли б уможливити проведення досліджень з питань формування довіри між державою і платниками податків, а також інформаційно-просвітницьку роботу для платників податків.

Враховуючи викладене, пропонується:

1) Звернутись до Кабінету Міністрів України, Комітетів Верховної Ради України з питань податкової та митної політики, з питань правової політики та правосуддя, Міністерства фінансів України, Державної фіскальної служби України, Міністерства юстиції України з пропозицією створення робочої групи у складі представників державних органів, бізнесу, системи ТПП України, медіаторів з метою розробки моделі медіації у фіскальній сфері й впровадження її в повсякденну практику шляхом прийняття відповідних нормативно-правових актів.

2) При розробці моделі медіації у фіскальній сфері взяти до уваги:

- модель медіації повинна будуватись на базових принципах медіації з урахуванням специфіки публічно-правової сфери, для забезпечення стабільності домовленостей сторін медіації, унеможливлення ризиків зловживання владою і ризиків безпідставного звинувачення у корупції, слугувати побудові довіри до медіації, а також фіскальних органів і бізнесу один до одного;

- запровадження медіації повинно відбуватись не тільки при вирішенні проблемних питань великого бізнесу, але малого і середнього, про що свідчить позитивний міжнародний досвід;

- медіація має запроваджуватися паралельно з іншими способами АВС (арбітраж тощо), при цьому варто уникати повсякчасного застосування медіації;
- доцільним є апробація моделі на пілотних проектах, насамперед у м. Києві та Київській області, з подальшим доопрацюванням моделі і впровадженням її на загальних підставах;
- необхідність вирішення питання створення фонду для оплати праці (відшкодування витрат) медіаторів, залучених з боку платників податків. Формування фонду може відбуватися за допомогою відрахувань від коштів, що надходять до бюджету за наслідками реального виконання угоди;

При цьому важливо враховувати наступні принципи:

- принцип конфіденційності може застосовуватися з деякими обмеженнями, а саме результати медіації можуть бути доступними більш широкому колу осіб, окрім тих, що брали участь в медіації. За згодою сторін можливо використання аудіо і відео зйомки. Інформація отримана під час медіації не використовується в судових процесах, водночас, допускається ведення протоколу і фіксація пропозицій сторін. Протокол може бути долучено до справи.
 - принцип добровільності - у разі, якщо одна із сторін ініціює медіацію, вступ до процесу іншої - є обов'язковим. В той же час, після оголошення правил і роз'яснення принципів медіації, будь яка зі сторін може заявити про свій вихід із процесу.
 - принцип самовизначення сторін застосовується без застережень. Ніхто не має бути змушеним підписувати документи, якщо не вважає за необхідне це робити. У той же час, слід точно визначити момент, в який медіаційна угода набуває сили, зважаючи на потребу державних органів у необхідності притримуватися правил і процедур підписання документів уповноваженими особами.
- З метою забезпечення довіри обох сторін і балансу сил медіація може провадитися медіаторами – по одному медіатору від фіскальних органів і від бізнесу. За згодою платника податків, медіація може проводитися тільки представником державних органів.
- 3) Найближчим часом провести спільну робочу нараду стейкхолдерів для вирішення організаційних питань та прояснення позицій та інтересів державних органів, бізнесу, системи ТПП України, медіаторів у впровадженні медіації у фіскальній сфері.

Генадій Чижиков
Президент ТПП України

Фолькер Штотцнер
Керівник Партнерського проекту

Людмила Сізікова
Перший віце-президент Київської ТПП

Галина Єрмоєнко
Керівник Українського Центру Медіації

Ольга Тютюн
Член Правління
ГО "Національна асоціація медіаторів України"

Андрій Єрашов
Партнер Easy Business